

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Postboks 1093
5809 BERGEN

Vår ref:
24/02218-14

Deres ref:

Saksbehandler:
Ingunn Nordlie Ugland
ingunn.ugland@uia.no

Vår dato:
04.04.2024

Høringsuttalelse - Forslag til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger

Innledning

Universitetet i Agder (UiA) viser til høringsbrev fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) om forslag til forskrift om undervisnings- og forskerstillinger og rekrutteringsstillinger, og takker for muligheten til å komme med innspill.

Forskriften er sentral med tanke på hvordan UiA ønsker å rekruttere og videreutvikle universitetet. UiA har satt seg høye mål og ønsker å være et attraktivt universitet, hvor kunnskap og kompetanse utvikles og skal tilby studier innenfor både profesjons- og disiplinstudiene. UiA gir sine innspill til høringen med utgangspunkt i hvordan universitetet ønsker å utvikle fagmiljøene og den enkelte medarbeider for å være best mulig rustet til å møte morgendagens utfordringer. Høringsinnspillet fra UiA er strukturert i tråd med forslag til ny forskrift og angis etter kapitteinndelingen i forslag til forskriften.

Innspill til forslaget

UiA er positiv til at reglene tilknyttet ansettelse og opprykk i vitenskapelige stillinger nå samles i én forskrift. UiA finner den foreslåtte strukturen i forskriften hensiktsmessig og støtter at forslaget legger til rette for å unngå dobbelregulering, samt at begrepsbruken i forslaget harmonerer med begrepsbruken i ny UH-lov. De foreslåtte krav til norskkompetanse, systematisk karriereveiledning, samt krav om ekstern leder av sakkyndig utvalg, medfører samlet sett administrative og økonomiske konsekvenser for institusjonene. UiA ber om at dette blir hensyntatt ved budsjettbehandlingen.

Kapittel 1 Virkeområde

UiA støtter forslaget til forskriftens virkeområde (§1-1)

Kapittel 2 Kvalifikasjonskrav til undervisnings- og forskningsstillinger

I forslaget angis det minimumskrav til de ulike stillingskategoriene. For å legge til rette for en mer enhetlig forståelse av regelverket på tvers av institusjoner, samt for å sikre kvaliteten i den vitenskapelige linjen, finner UiA det hensiktsmessig å forskriftsfeste ytterligere krav også til den utdanningsfaglige kompetansen (§ 2-7).

UiA er kjent med *Handlingsplan for norsk fagspråk i akademisk* og er opptatt av å legge til rette for at formidlingen og undervisningen skal gjøres tilgjengelig i det norske samfunnet – på norsk. UiA støtter derfor forslaget om krav til norsk på B2-nivå for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (§§ 2-1 – 2-6). UiA finner det imidlertid hensiktsmessig å skille mellom fast og midlertidig ansatte i denne sammenheng, og mener at kravet må knytte seg til fast ansatte. I denne sammenheng understreker UiA også viktigheten av at manglende norskkompetanse ikke må bli en måte å unndra seg undervisningsoppgaver i kombinasjonsstillinger.

UiA er positiv til forslaget om unntak fra kvalifikasjonskravene ved ansettelse (§ 2-8). UiA anser det imidlertid nødvendig med en nærmere konkretisering av konsekvensen av at språkkravet ikke innfris innen angitt frist, og hvordan dette skal håndteres. For å skape likhet og forutsigbarhet i sektoren er det viktig med en lik praktisering. UiA ønsker en avklaring på hvordan manglende innfrielse av språkkravet forholder seg til gjeldende reglene om oppsigelse i statsansatteloven.

Høringsforslaget legger opp til et tydeligere skille mellom de to karrierestigene. Skillet foreslås rendyrket ved å foreslå å fjerne «*forskning*» som en del av kompetansekravene til stilling som førstelektor og dosent (§§ 2-3 og 2-4). Dokumentert forskning- og utviklingsarbeid er viktig for å kunne tilby forskningsbasert undervisning. UiA mener derfor at det også i dosentstigen må foreligge krav om dokumentert utviklingsarbeid. I denne sammenheng etterspør UiA en tydeligere avklaring på hva som menes med utviklingsarbeid som grunnlag for å opprettholde de to karrierestigene.

UiA støtter ikke forslaget om krav til vitenskapelig arbeid «*utover eget doktorgradsprosjekt*» for førsteamanuensis, slik det fremstår i høringsforslaget (§ 2-5). UiA finner forslaget dårlig begrunnet og konkretisert, og at det ikke harmonerer med den praksis som gjelder ved breddeuniversitetene, hvor bruk av postdoktorstillinger ikke er like utbredt. UiA mener det er viktig at stillingskravene hensyntar behovene til hele sektoren og at vurderingskriteriene må være tydelige. UiA finner også grunn til å bemerke at et slikt krav kan legge til rette for økt bruk av midlertidige stillinger, hvilket det er vist politisk vilje til å redusere.

UiA bemerker at «*kunstnerisk virksomhet*» foreslås endret til «*kunstnerisk utviklingsarbeid*» i angivelse av kvalifikasjonskrav for førsteamanuensis og professor (§§ 2-5 og 2-6). UiA er positiv til at det settes krav til forskerkompetanse innen de kunstneriske fagene. UiA finner likevel grunn til å bemerke at forslaget vil kunne medføre rekrutteringsproblemer all den tid det foreløpig er færre som kan vise til kunstnerisk utviklingsarbeid som foreslått. På bakgrunn av dette støtter ikke UiA forslaget om å endre kvalifikasjonskravet fra «*kunstnerisk virksomhet*» til «*kunstnerisk utviklingsarbeid*», men er positive til at kunstnerisk forsknings- og utviklingsarbeid vektlegges i vurderingen.

Kapittel 3 Kompetansevurdering ved ansettelse, overgang og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger

UiA er et av flere universiteter hvor profesjonsfagene står sterkt. Rekruttering til disse fagene stiller seg noe ulikt enn til disiplinfagene, og vi er forpliktet gjennom studieforskriften å sikre relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. UiA er ikke enig i forslaget om at det ikke lenger skal være mulig å søke opprykk fra universitets- og høyskolelektor til førsteamanuensis (§ 3-4). I denne sammenheng bemerker UiA at det gjennom aktiv karriereutvikling er mulig å oppnå en doktorgrad i lektorstilling. UiA mener derfor at denne veien til forskningskompetanse ikke må stenges som et ledd i en aktiv karriereutviklingsstrategi. Det pekes særlig på forslagets konsekvens for profesjonsutdanningene, hvor mange av faglærerne i disse utdanningene blir rekruttert med

en praksisnær kompetanse og derfor kommer inn på lektornivå. Forslaget kan således tenkes medføre mindre profesjonsrettet forskning.

UiA støtter både forslag om at institusjonene kan åpne for at ansatte kan søke overgang mellom karrierestigene på samme nivåer (§ 3-6), samt forslag om at institusjonene kan akseptere kompetansevurderinger fra andre institusjoner ved søknad om opprykk (§ 3-5). For å sikre likebehandling og forutsigbarhet i sektoren finner UiA at slik overgang og aksept av andre institusjoners kompetansevurdering bør forskiftfestets som en regel som er lik for alle institusjoner, og ikke som en mulighet. I denne sammenheng bemerker UiA at begrepsbruken «*overgang mellom stillingskategorier på samme nivå*», kan skape uklarhet. Ordlyden «*på samme nivå*» indikerer at stillingene blir vurdert likt, og har tilnærmet samme innhold. Slik forslaget er utformet, er dette ikke tilfellet da det i forslaget foreslås et tydeligere skille mellom de to karrierestigene.

UiA er enig i ønsket om likebehandling når det gjelder sakkyndig kompetansevurdering ved ansettelse, overgang og opprykk. UiA finner dog at dette burde løses ved å kreve enstemmighet i det sakkyndige utvalget ved alle tre tilfellene. UiA er således uenig i forslaget om å ikke videreføre gjeldende krav om enstemmighet ved vurdering av tildeling av opprykk (§ 3-5).

UiA støtter forslaget om at leder av sakkyndig utvalg skal være ekstern (§ 3-2). UiA støtter ikke forslaget om at krav om sakkyndig utvalg kan fravikes ved ansettelse i lektorstillinger. UiA mener derimot at det bør forskriftsfestes mulighet til å fravike kravet om sakkyndig utvalg ved ansettelse i stipendiatstillinger.

Det foreslås å ikke videreføre dagens regel om at søkere som sakkyndig utvalg ikke har funnet kvalifisert, ikke kan innstilles til stilling. UiA er uenig i dette forslaget (§ 3-3 sjette ledd). Slik UiA vurderer, vil en slik regel legge til rette for å undergrave statusen til det sakkyndige utvalget og dets vurdering, og således kompliserer prosessen med å rekruttere medlemmer til sakkyndig utvalg. Videre stiller UiA spørsmål til om en slik regel også er i strid med kvalifikasjonsprinsippet hjemlet i statsansatteloven.

Kapittel 4 Ansettelsesvilkår for rekrutteringsstillinger

UiA stiller seg svært kritisk til foreslåtte språkkrav tilknyttet stipendiatstillinger (§ 4-4). Med tanke på hva som kreves for å tilegne seg norsk på A2 -nivå, finner UiA at kostnaden vil være for høy da innfrielse av språkkravet vil kunne ta fokus bort fra selve forskningsprosjektet og skape et unødvendig press på kandidaten. UiA finner at krav til norskkompetanse for stipendiater kan svekke rekrutteringen av godt kvalifiserte kandidater, at det kan representere en trussel for mangfoldet, og i sin ytterste konsekvens kan oppleves diskriminerende. UiA er imidlertid positiv til at det skal tilbys norskopplæring til stipendiater, men finner altså at dette ikke skal angis som et krav som foreslått.

Postdoktorstillinger er en rekrutteringsstilling med tanke på fast ansettelse i academia, derfor finner UiA det mer nærliggende å forvente norskkompetanse som foreslått for ansatte i denne stillingskategorien (§ 4-4).

UiA forstår det som at forslaget om en karriereplan for henholdsvis stipendiater og postdoktorer (§§ 4-3 og 4-4) knytter seg til individuelle karriereplaner. Slik UiA vurderer, er krav om slik karriereplan i tråd med øvrige føringer, jf. *Rammeverk for karriereutvikling for forskere i tidlig karrierefase*, og UiA stiller seg positiv til forslaget.

UiA støtter forslaget om å erstatte ordlyden «*pliktarbeid*» med «*annet karrierefremmende arbeid*» (§ 4-1).

UiA er enig i de foreslåtte regler tilknyttet permisjon og forlengelse av åremålsperioden (§ 4-2).

Kapittel 5 Overgangsregler og endringer i andre forskrifter

I høringsforslaget foreslås det at forskriften skal tre i kraft 1. august 2024, med en overgangsperiode frem til 1. januar 2025. For det tilfellet at forskriften trer i kraft til foreslått tidspunkt, vurderer UiA foreslått overgangsperiode uheldig kort. Med bakgrunn i implementeringen av NOR-CAM, institusjonenes behov for å fastsette utfyllende krav til forskriften generelt, samt Kunnskapsdepartementets oppfordring til samarbeid mellom institusjonene i arbeidet med å fastsette utfyllende retningslinjer for utdanningsfaglig kompetanse, finner UiA det nødvendig med en forlenget overgangsperiode som varer minst frem til 1. august 2025.

Vedørende veileder til forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger

Det fremkommer i høringsnotatet at HK-dir skal utarbeide en veileder til forskriften. Formålet med veilederen er å bidra til å sikre en mest mulig enhetlig etterlevelse av regelverk, og å gi utfyllende informasjon om hvordan forskriften skal forstås. UiA understreker behovet for at denne veilederen senest må foreligge parallelt med ny forskrift. UiA finner det dog hensiktsmessig at en slik veileder er på plass allerede i forkant av ikrafttredelse tidspunkt for forskriften, slik at institusjonene har veilederen tilgjengelig i implementeringsarbeidet, og for å sikre en mest mulig enhetlig etterlevelse av regelverket på tvers av institusjonene.

Med vennlig hilsen

Seunn Smith-Tønnessen
universitetsdirektør

Ingunn Nordlie Ugland
seniorrådgiver
Personal- og organisasjonsavdelingen

Dokumentet er elektronisk signert.